

DERMATOLOGIE

ECZEEM BIJ KINDEREN

De kinderarts of dermatoloog heeft bij uw kind constitutioneel eczeem vastgesteld. Deze folder is geschreven voor u, als ouder, om u te informeren over de belangrijkste informatie van deze huidziekte. Voor uw kind is het belangrijk dat u hiervan goed op de hoogte bent.

Wat is constitutioneel eczeem?

Het is een niet-besmettelijke huidaanandoening die gepaard gaat met roodheid en schilfering van de huid, kleine bultjes en blaasjes met vochtafscheiding.

Bij kinderen met constitutioneel eczeem is er vaak een gestoorde barrièrefunctie van de huid. Hierdoor kan de huid onvoldoende vocht vasthouden en ontstaat er een droge huid.

Het belangrijkste kenmerk is jeuk die vaak heel hevig kan zijn. Eczeem jeukt altijd in meer of mindere mate. Door het krabben ontstaan er vaak wondjes. Bij langdurig bestaand eczeem kan er verruwing en verdikking van de huid ontstaan.

Eczeem kan gedurende een korte periode klachten geven, maar kan ook chronisch worden. Met chronisch bedoelen we dat het eczeem een langere tijd, soms jaren, aanwezig is. Wanneer het chronisch is, wisselen periodes met weinig klachten zich af met periodes waarin het eczeem sterk opspeelt.

Deze vorm van eczeem ontstaat met name op de kinderleeftijd, vaak voor het 2e jaar. Als het eczeem op zuigelingenleeftijd ontstaat, is de kans groot dat het op latere leeftijd vanzelf verdwijnt.

Constitutioneel eczeem wordt ook wel atopisch eczeem genoemd.

Hoe ontstaat constitutioneel eczeem?

De precieze oorzaak van constitutioneel eczeem is onbekend. Het lijkt erop dat het veroorzaakt wordt door een combinatie van verschillende factoren. Het kan een erfelijke aanleg zijn. Deze blijkt meestal uit het feit dat in de familie eczeem of andere atopische aandoeningen voorkomen, zoals astma, hooikoorts en andere allergieën.

Deze informatie voor patienten is met de grootste zorg samengesteld. Het betreft algemene informatie. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.

© Jeroen Bosch Ziekenhuis / www.jeroenboschziekenhuis.nl

(DER-737, uitgave juli 2017)

Maar ook kunnen er allergische en niet allergische factoren uit de omgeving van invloed zijn. Doordat bij eczeem de huid droog is, raakt deze makkelijker geïrriteerd door niet allergische factoren. Vaak wassen met zeep en ontvettende middelen, maakt de huid nog droger en de jeuk erger. Hetzelfde geldt voor lang douchen met heet water.

Waar bevindt zich het eczeem?

Eczeem ziet u vaak op de volgende plaatsen:

- Baby: gelaat, achter de oren, hoofdhuid, romp, armen en benen, dit beeld wordt ook wel *dauwworm* genoemd.
- Peuter/kleuter: buigzijden ellebogen, knieholten, polsen en enkels.
- Na het 10e levensjaar: handen, voeten, buigzijden van de ellebogen en knieën.

Constitutioneel eczeem kan erger worden door:

- zweten en warmte;
- droge lucht;
- wrijving en dragen van synthetische kleding;
- ziek zijn, emoties en stress.

De klachten kunnen erger worden in de wintermaanden. Dan is er namelijk een lagere luchtvochtigheid in verwarmde ruimtes en droogt de huid meer uit. De jeuk neemt dan toe. Er zijn ook kinderen bij wie de klachten in de zomermaanden verergeren. Bij broeierige warmte kan meer jeuk optreden als gevolg van zweten.

Wat is de relatie tussen eczeem en allergie?

Veel mensen met eczeem denken dat ze mogelijk een allergie hebben. Maar meestal wordt eczeem **niet** door een allergie veroorzaakt. Dit komt omdat eczeem en allergie een verschillende oorsprong in de aanleg hebben. De relatie tussen eczeem en allergie is nogal ingewikkeld. Veel is nog onbekend. Wilt u meer weten over de relatie tussen allergie en eczeem kijk dan op: <https://www.vmce.nl/eczeem/veel-gestelde-vragen.html>. U kunt natuurlijk ook altijd de vragen met uw behandelend arts bespreken.

Hoe behandelen we constitutioneel eczeem?

Het is niet mogelijk om constitutioneel eczeem met medicijnen te genezen. De behandeling is gericht op het onderdrukken van de verschijnselen, waardoor de klachten afnemen. Als eerste richten we ons op de behandeling van de droge huid. Dit doen we met behulp van zalven.

Uitwendige behandeling (plaatselijke behandeling)

Neutrale zalven

Het is vanwege de droge huid bij eczeem van groot belang dat u vette zalven of vetcrèmes gebruikt om het vochtgehalte van de huid te verbeteren en op peil te houden. Dit voorkomt jeuk. Hiervoor gebruikt u zalven of vetcrèmes waarin geen medicijnen zijn verwerkt. Dit noemen we *neutrale zalven*. Deze mag uw kind altijd en onbeperkt op het gehele lichaam gebruiken. Dus ook op momenten dat uw kind weinig tot geen last heeft van het eczeem en ook op plaatsen waar geen eczeem zit. Dit voorkomt dat de huid droog wordt.

Op de polikliniek krijgt u uitleg over de meest geschikte neutrale zalven voor uw kind. Er zijn verschillende soorten verkrijgbaar en het is soms even zoeken naar de meest geschikte zalf.

Hormoonzalven

Wanneer het eczeem actiever is, combineert u deze neutrale zalven met de hormoonzalf oftewel *corticosteroïd bevattende zalf*. Hormoonzalf heeft twee goede effecten op het eczeem. Het onderdrukt de ontsteking van de huid, waardoor de roodheid vermindert. Verder werkt de zalf ook jeukstillend. De hormoonzalven smeert u alleen op de eczeemplekken.

De hormoonzalven zijn er in verschillende sterkten. Klasse 1 is het zwakst, klasse 4 is het sterkst. De sterkte van de hormoonzalf wordt aangepast aan de ernst van het eczeem. Wanneer het eczeem rustiger wordt, kan de sterkte van de hormoonzalven geleidelijk aan verminderen. Dit gebeurt in overleg met de arts.

Bijwerkingen hormoonzalven

Hormoon zalven mogen niet onbeperkt gebruikt worden. Bij langdurig, onafgebroken gebruik, kan het de huid dunner maken en neemt de effectiviteit af. Wanneer u volgens de instructie van de arts de smeert, zijn er geen of hooguit tijdelijke bijwerkingen.

Tijdelijke bijwerkingen die kunnen optreden zijn het dunner worden van de huid en het sneller groeien van haartjes.

Verder kunnen bij kinderen met eczeem witte of lichte vlekken op de huid ontstaan. Deze vlekken worden niet veroorzaakt door de hormoonzalven, maar door de ontsteking van de huid bij het eczeem. Wanneer het eczeem verbetert, verdwijnen deze lichte vlekken in de loop van de tijd vanzelf.

Hoe smeert u de hormoonzalf?

Voor het op de juiste manier smeren van de zalf, krijgt u een schema mee. U smeert de zalf een aantal weken dagelijks op het eczeem. Daarna bouwt u dit af naar een aantal dagen per week. Als het eczeem rustig is, kunt u stoppen met de hormoonzalven. Het afbouwen en stoppen gebeurt in overleg met de behandelend arts.

Welke alternatieven zijn er?

Calcineurine remmers

Een alternatief voor de hormoonzalven zijn calcineurine remmers. Deze zalven bevatten geen hormonen. In de eerste fase kunnen deze calcineurine remmers een branderig gevoel geven. Deze klacht neemt in de loop van de behandeling af. Voorbeelden van calcineurine remmers zijn:

- Pimecrolimus crème (Elidel).
- Tacrolimus zalf (Protopic).

Deze zalven zijn evenals hormoonzalven alleen op recept verkrijgbaar.

Teerzalven

Deze kunnen ook gebruikt worden voor de behandeling van eczeem. Dit gebeurt alleen in de herfst- en winterperiode omdat de huid sneller verbrandt in de zomerzon.

Systemische behandeling

Verbeterd ernstig constitutioneel eczeem niet, door het gebruik van hormoonzalven of crèmes, dan kan de arts een behandeling met tabletten voorschrijven. Voorbeelden hiervan zijn prednison of ciclosporine (Neoral). Beide middelen zorgen voor een onderdrukking van het immuunsysteem en worden soms bij oudere kinderen, maar voornamelijk bij volwassenen gebruikt.

Eczeem Spreekuur

Zowel op de polikliniek Dermatologie als op de polikliniek Kindergeneeskunde is er een speciaal eczeemspreekuur voor zowel kinderen als volwassenen met uitgebreid en/of moeilijk te behandelen chronisch constitutioneel eczeem.

Tijdens dit spreekuur krijgt u extra aandacht, begeleiding en uitleg over eczeem en worden er belangrijke handvaten aangereikt voor een goede behandeling in de thuis-situatie.

Wat kunt u zelf doen?

- Houd de huid van uw kind goed vet met de neutrale zalf.
- Douche maximaal 2x per week met niet te warm water.
- Gebruik zo min mogelijk schuimende zeeproducten in bad. Gebruik eventueel een olie en vet de huid na het douchen goed in.
- Draag zoveel mogelijk katoenen kleding.
- Houd de nagels van uw kind kort.
- Bij transpiratie (bijvoorbeeld na inspanning) adviseren we uw kind direct, niet te warm en kort te douchen. Dit zorgt voor minder jeuk.
- Zorg voor goede ventilatie van de ruimtes waarin uw kind zich bevindt.
- Probeer te voorkomen dat uw kind krabt bij jeuk. Dit zorgt voor meer jeuk en kans op infectie. U kunt de huid koelen met een coldpack. Doe een washandje om de coldpack, zodat de huid niet direct met de coldpack in contact komt. U kunt ook de huid goed bijsmieren met een neutrale zalf en afleiding zoeken.
- Maak bij jeuk eventueel gebruik van een krabpakje. Hierover kunt u informatie krijgen op de polikliniek.
- Heeft uw kind stress, probeer dit te verminderen.
- Voor en na het zwemmen vet u de huid goed invetten met een neutrale zalf. Bij voorkeur zonder lanette, omdat dit wit kan uitslaan in het water.
- Bescherm de huid uw kind goed tegen de zon.

Wat zijn de vooruitzichten?

Het beloop van constitutioneel eczeem kan sterk wisselen. Bij veel kinderen verdwijnt het eczeem na het tweede levensjaar, maar dit is zeker niet altijd het geval. Bij sommige kinderen blijft het eczeem langer, soms levenslang bestaan. Ook bestaat er een verhoogde kans op het ontwikkelen van hooikoorts of astma.

Wanneer belt u het ziekenhuis?

Tijdens het spreekuur bij de dermatoloog of kinderarts hebben wij veel informatie gegeven over hoe u het beste om kunt gaan met het eczeem van uw kind. In de volgende gevallen is het belangrijk dat u ons belt.

- Als de jeuk zo erg wordt dat het dagelijks leven wordt beïnvloed. Of wanneer uw kind door de jeuk niet meer goed kan slapen.
- Wanneer er een infectie lijkt te zijn. Kenmerken hiervan zijn: gele korstjes of geheel niet lekker voelen.

Heeft u nog vragen?

Dan kunt u altijd bellen naar:

- polikliniek Dermatologie, telefoonnummer: (073) 553 86 19.
- polikliniek Kindergeneeskunde, telefoonnummer: (073) 553 23 04.

Meer Informatie?

Wilt u meer informatie, dan kunt u ook kijken op onderstaande websites:

- www.jbz.nl/dermatologie
- www.jbz.nl/kinderallergiespreekuur
- www.halloziekenhuis.nl
- www.voedselallergie.nl
- www.nvdv.nl
- www.huidhuis.nl